Boje o přechod Východních Karpat

Ráno 6. října 1944 zahájil 1. čs. armádní sbor pronásledování ustupujícího nepřítele. Jako první vstoupil na území Československa v Dukelském průsmyku 2. prapor 1. čs. brigády. Velel mu štábní kapitán Josef Knop ze Žamberka. Silnice byla zaminovaná a pod dělostřeleckou palbou, řízenou na trase zanechanými radisty. Proto prapor postupoval po okraji lesa mimo silnici. Na další obranné postavení narazil u osady Nižný Komárnik. Začaly téměř dva měsíce trvající krvavé boje o přechod Východních Karpat.

Zalesněný horský terén skýtal výhodné podmínky pro obranu a útočícím ztěžoval pozorování. Nesouvislou obranu Němci založili na kruhové obraně opěrných bodů na strmých výšinách a v osadách. Neobsazené úseky silně zaminovali a bránili dělostřeleckou a minometnou palbou. V lesích vybudovali odolné kryty, v nichž obránci bez úhony přečkávali dělostřeleckou přípravu před útoky. Tak naše i sovětské jednotky neustále útočily na obranu, dělostřeleckou palbou prakticky nedotčenou. Toto tajemství bylo odhaleno až po dobytí opěrných bodů.

Ke zvratu došlo po tankové bitvě v „údolí smrti". Rudoarmějci v ní prolomili německou obranu a dosud nedobytná Javira byla obsazena útokem z týlu.

Názvosloví a kótování v plánku je převzato ze současných map VKÚ Harmanec, červené z map Generálního štábu Rudé armády, které používají ve svých vzpomínkách účastníci bojů.

Nasazení 2. praporu 1. čs. brigády:

6. – 10. října boje o Obšár (Čerešňu)

11. – 24. října boje o Hrabov (Ščob)

25. října – 15. listopadu boje o Javiru (Javorie) a Kobyljakov vrch

2. listopadu byla z 1. čs. brigády pro velké ztráty vytvořena „bojová skupina Knop" (nebo také „bojová skupina 2. praporu")

16. listopadu koupání a desinfekce

17. – 25. listopadu poslední boje o Obšár

Pavel Svědiroh
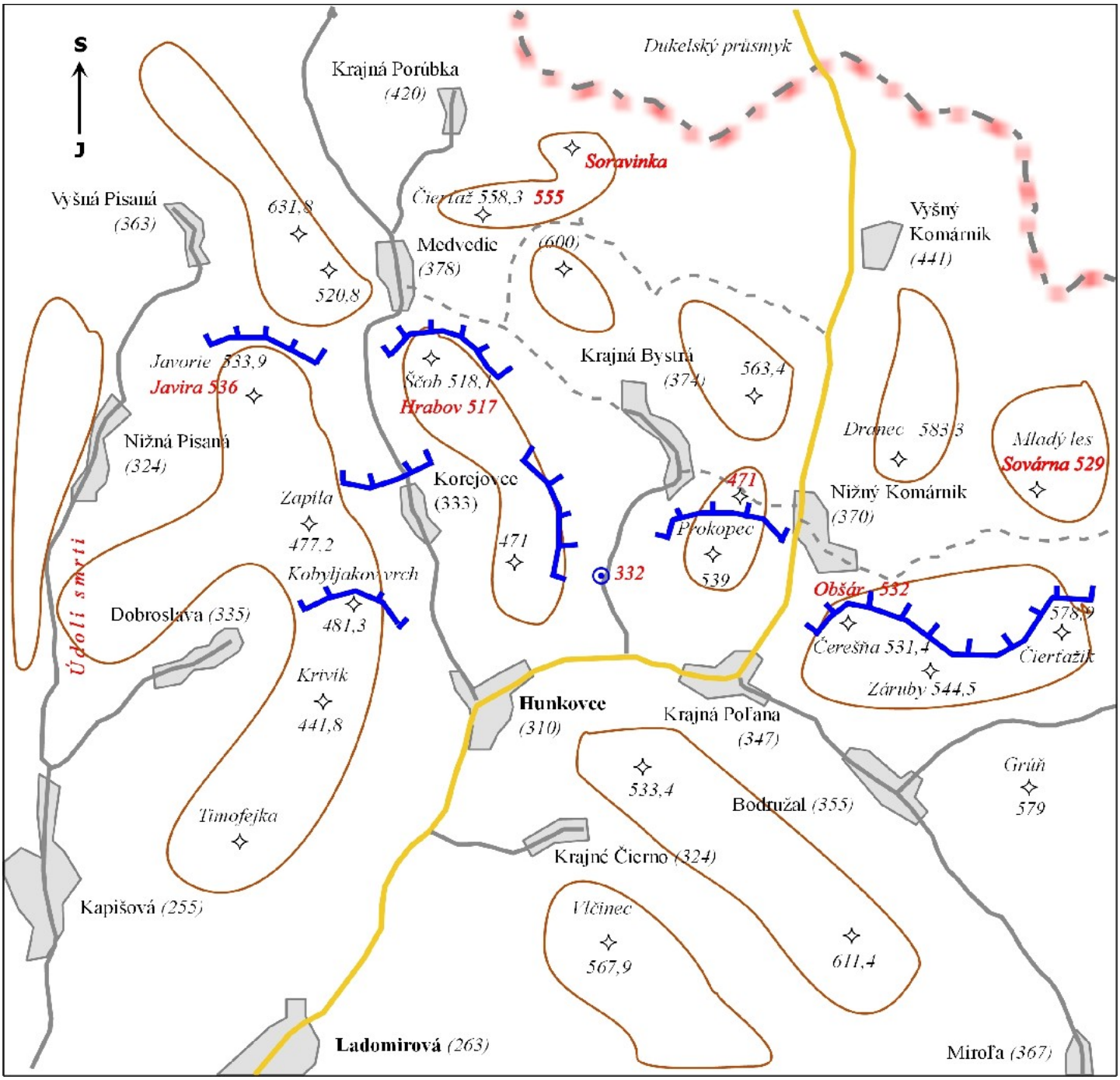
Žamberské listy č. 17 / 2011